

Veřejná dražba a společenství účastníků řízení, náklady řízení

Určení nepřípustnosti prodeje zástavy se může domáhat každý, kdo tvrdí, že takový prodej není přípustný, jde-li o veřejnou dražbu prováděnou na návrh zástavního věřitele. Pro zpeněžení zástavy ve veřejné dražbě se nevyžaduje, aby právo bylo zástavnímu věřiteli přiznáno rozhodnutím soudu nebo jiným titulem pro výkon rozhodnutí (exekuci), žaloba podle ustanovení § 166 odst.1 obč. zák. je (jediným) právním prostředkem sloužícím k zamezení zpeněžení zástavy, nemá-li zástavní věřitel ve skutečnosti právo na uspokojení ze zástavy; z tohoto důvodu je také ve věci pasivně legitimován (vedle dražebníka) zástavní věřitel. Předmětem řízení zahájeného žalobou o určení nepřípustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě není zástava (zastavená nemovitost), nýbrž určení, že nejsou splněny podmínky pro realizaci zástavního práva prodejem zástavy ve veřejné dražbě. Takový předmět řízení ovšem sám o sobě nelze ocenit penězi.

O procesní společenství účastníků (tzv. subjektivní kumulaci) jde tehdy, vystupuje-li na straně žalobce nebo žalovaného anebo na obou stranách sporu více osob. Nerozlučné společenství více účastníků (§ 91 odst. 2 o. s. ř.) směřuje v občanském soudním řízení k tomu, aby bylo zajištěno, že se rozhodnutí soudu bude vztahovat na všechny účastníky, kteří vystupují na jedné straně, vyžaduje-li to nedílná hmotněprávní povaha předmětu řízení; v řízení o určení nepřípustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě nerozlučnost společenství žalovaných (zástavního věřitele a dražebníka) vyplývá z právní povahy veřejné nedobrovolné dražby a z důsledků, které z vyslovení nepřípustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě vyplývají pro právní vztahy těchto osob, jakož i z toho, že účinek rozhodnutí o žalobě se musí vztahovat na všechny, jejichž práv a povinností se dražba týká, závěr o nepřípustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě musí pro všechny, jejichž práv a povinností se týká, vyznít stejně.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 1037/2017, ze dne 11.7.2017)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce J. P., zastoupeného JUDr. D.M., advokátkou se sídlem v P., proti žalovaným 1) Happy Konto s. r. o. se sídlem v Z., zastoupenému JUDr. P.J., advokátem se sídlem v P., a 2) CZ Dražby a. s. v likvidaci (dříve CZ Dražby a. s.) se sídlem v Ú.n.L., zastoupenému Mgr. M.F., advokátem se sídlem v P., o nepřípustnost prodeje zástavy ve veřejné dražbě, vedené u Okresního soudu Praha-východ pod sp. zn. 9 C 42/2014, o dovolání žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 9. prosince 2016 č. j. 20 Co 459/2016-232, tak, že usnesení krajského soudu se mění tak, že žalovaní jsou povinni zaplatit žalobci společně a nerozdílně na náhradě nákladů řízení 38 600 Kč a na náhradě nákladů odvolacího řízení 16 200 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám JUDr. D.M., advokátky se sídlem v P.

Z odůvodnění:

Okresní soud Praha-východ rozsudkem ze dne 2. 10. 2014 č. j. 9 C 42/2014-75 rozhodl o žalobě o určení nepřípustnosti prodeje zástavy ve veřejné nedobrovolné dražbě podané u tohoto soudu dne 28. 4. 2014 tak, že „prodej zástavy - pozemku parc. č. 949 o výměře 36 m2, druh pozemku - zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je na něm stojící budova, část obce K., způsob využití rodinná rekreace, pozemku parc. č. 950 o výměře 337 m2, druh pozemku zahrada, způsob ochrany zemědělský půdní fond, pozemku parc. č. 2900 o výměře 26 m2, druh pozemku zastavěná plocha a

nádvoří, jehož součástí je na něm stojící budova bez č. p., č. e., část obce K., způsob využití jiná stavba, zapsaných na LV č. 196 pro k. ú. a obec K., okres P.-v., v katastru nemovitostí vedeném Katastrálním úřadem pro Středočeský kraj, katastrální pracoviště Praha-východ - ve veřejné dražbě nedobrovolné, vyhlášené dražební vyhláškou dražebníka CZ Dražby a. s., IČ: 28701259, pod číslem N/185/2013 ze dne 20. 2. 2014, je nepřípustný“, a uložil žalovaným povinnost společně a nerozdílně zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 69 000 Kč k rukám advokátky JUDr. D.M. Ve věci samé dospěl soud prvního stupně k závěru, že zástavní smlouva ze dne 24. 8. 2011, kterou bylo zřízeno zástavní právo k předmětným nemovitostem náležejícím do společného jmění žalobce a jeho manželky a která byla uzavřena pouze manželkou žalobce, je neplatná, neboť žalobce uplatnil námitku relativní neplatnosti této smlouvy.

K odvolání žalovaných Krajský soud v Praze usnesením ze dne 29. 4. 2015 č. j. 20 Co 118/2015-118 rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Shledal, že se soud prvního stupně nezabýval tím, zda žalobcem uplatněná námitka neplatnosti právního úkonu není v rozporu s dobrými mravy.

Okresní soud Praha-východ rozsudkem ze dne 19. 5. 2016 č. j. 9 C 42/2014-180 žalobu zamítl a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit na náhradě nákladů řízení žalovanému 1) 152 473,11 Kč k rukám advokáta JUDr. P.J., Ph.D., a žalovanému 2) 30 976 Kč k rukám advokáta Mgr. M.F. Ve věci samé dospěl soud prvního stupně k závěru, že žalobce uplatnil včasnou námitku relativní neplatnosti zástavní smlouvy, která je však z důvodu rozporu s dobrými mravy neplatná, a že nebyly shledány ani tvrzeny jiné důvody nepřípustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě.

K odvolání žalobce Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 7. 12. 2016 č. j. 20 Co 459/2016-223 změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobě vyhověl, a rozhodl, že o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů bude rozhodnuto v samostatném rozhodnutí; usnesením ze dne 9. 12. 2016 č. j. 20 Cdo 459/2016-232 rozhodl, že žalovaní jsou povinni zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení „před soudem prvního stupně“ 28 000 Kč a na náhradě nákladů odvolacího řízení 13 400 Kč k rukám advokátky JUDr. D.M. Ve věci samé shledal shodně se soudem prvního stupně, že zástavní smlouva byla uzavřena platně a že zástavní právo zatěžuje nemovité věci ve společném jmění žalobce a jeho manželky, avšak dospěl k závěru, že pro provedení dražby nejsou splněny zákonné podmínky vzhledem k tomu, že žalovaný 1) nemá vykonatelné rozhodnutí podle ustanovení § 36 odst. 1 zákona č. [26/2000](#) Sb., neboť rozhodčí nález vydaný rozhodcem J.K. na základě absolutně neplatné rozhodčí doložky není způsobitelným rozhodnutím, podle něhož by mohla být uzavřena smlouva o nedobrovolné dražbě. Výši náhrady nákladů řízení přiznané žalobci určil částkou 28 000 Kč [odměna advokáta za 10 úkonů právní služby po 2 500 Kč (podle ustanovení § 9 odst. 3 písm. a) a § 7 odst. 7 vyhlášky č. [177/1996](#) Sb.) a 10 paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč] a výši náhrady nákladů řízení vzniklých žalobci v odvolacím řízení určil částkou 13 400 Kč (odměna advokáta za 3 úkony právní služby po 2 500 Kč, 3 paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč a zaplacený soudní poplatek ve výši 5 000 Kč).

Proti usnesení, kterým odvolací soud rozhodl o náhradě nákladů řízení, podal žalobce dovolání. Namítá, že odvolací soud při výpočtu náhrady nákladů řízení aplikoval nesprávnou tarifní hodnotu za jeden úkon právní služby podle ustanovení § 9 odst. 3 písm. a) vyhlášky č. [177/1996](#) Sb., neboť se jedná o určení nepřípustnosti prodeje zástavy ve veřejné nedobrovolné dražbě, kde zástavou jsou nemovitosti, jež jsou penězi ocenitelné a jejichž hodnota byla pro účely dražby vyčíslena na 1 050 000 Kč; sazba odměny za jeden úkon právní služby proto činí podle ustanovení § 8 odst. 1 a § 7 odst. 6 vyhlášky č. [177/1996](#) Sb. 12 500 Kč. Má za to, že odvolací soud také nesprávně stanovil počet úkonů před odvolacím soudem, neboť i před tímto soudem se řízení konalo dvakrát (v prvním řízení byly provedeny 3 úkony právní služby, ve druhém řízení 4 úkony právní služby), jakož i částku uhrazenou žalobcem na soudních poplatcích, neboť žalobce uhradil dne 24. 2. 2015 soudní poplatek

ve výši 5 000 Kč za žalobu a dne 29. 8. 2016 soudní poplatky ve výši 5 000 Kč za odvolání. Dále namítá, že žalovaní nejsou nerozlučnými společníky, že každý z nich jednal před soudem samostatně a že jsou proto povinni uhradit žalobci náklady řízení rovným dílem. Žalobce navrhl, aby dovolací soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a aby přiznal žalobci náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů v celkové výši 227 600 Kč, kterou jsou žalovaní povinni uhradit žalobci rovným dílem.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že jde o rozhodnutí, proti kterému je dovolání přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., neboť napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena (zda předmětem řízení o určení nepřipustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě je věc, která je ocenitelná penězi), přezkoumal usnesení ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je částečně opodstatněné.

Podle ustanovení § 165a odst. 1 věty první zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, účinného do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“), podle něhož je třeba - vzhledem k době uzavření předmětné zástavní smlouvy - projednávanou věc posuzovat i v současné době (srov. § 3073 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku), zástavu lze zpeněžit na návrh zástavního věřitele ve veřejné dražbě nebo soudním prodejem zástavy.

Podle ustanovení § 166 odst. 1 obč. zák. ten, kdo tvrdí, že prodej zástavy ve veřejné dražbě není přípustný, musí své právo uplatnit žalobou u soudu podanou proti zástavnímu věřiteli a dražebníkově na určení nepřipustnosti prodeje zástavy.

Určení nepřipustnosti prodeje zástavy se může domáhat každý, kdo tvrdí, že takový prodej není přípustný, jde-li o veřejnou dražbu prováděnou na návrh zástavního věřitele. V této souvislosti musí být přihlédnuto zejména k tomu, že pro zpeněžení zástavy ve veřejné dražbě se nevyžaduje, aby právo bylo zástavnímu věřiteli přiznáno rozhodnutím soudu nebo jiným titulem pro výkon rozhodnutí (exekuci), a že tedy žaloba podle ustanovení § 166 odst. 1 obč. zák. je (jediným) právním prostředkem sloužícím k zamezení zpeněžení zástavy, nemá-li zástavní věřitel ve skutečnosti právo na uspokojení ze zástavy; z tohoto důvodu je také ve věci pasivně legitimován (vedle dražebníka) zástavní věřitel (srov. odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 12. 5. 2010 sp. zn. 21 Cdo 601/2009, uveřejněného pod č. 63 v časopise Soudní judikatura, roč. 2011). Předmětem řízení zahájeného žalobou o určení nepřipustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě není zástava (zastavená nemovitost), nýbrž určení, že nejsou splněny podmínky pro realizaci zástavního práva prodejem zástavy ve veřejné dražbě. Takový předmět řízení ovšem sám o sobě nelze ocenit penězi.

Z uvedeného vyplývá, že právní názor, že předmětem řízení o určení nepřipustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě není věc ocenitelná penězi, z něhož odvolací soud vycházel při rozhodování o výši náhrady nákladů řízení, je v souladu se zákonem.

Rozhodnutí odvolacího soudu o náhradě nákladů řízení přesto není správné.

Odvolací soud měl při rozhodování o výši náhrady nákladů řízení žalobce, který měl ve věci plný úspěch a který proto má - jak vyplývá z ustanovení § 142 odst. 1 a § 224 odst. 1 o. s. ř. - vůči žalovaným právo na náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování práva, které mu vznikly v řízení u soudu prvního stupně a v řízení odvolacím, přihlédnout k tomu, že výše odměny za zastupování advokátem má být určena podle sazeb stanovených paušálně pro řízení v jednom stupni zvláštním právním předpisem (§ 151 odst. 2 část věty první před středníkem o. s. ř.), neboť nejde o přiznání náhrady nákladů řízení podle ustanovení § 147 nebo § 149 odst. 2 o. s. ř. a ani okolnosti

případu v projednávané věci neodůvodňují, aby bylo postupováno podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně, tj. podle ustanovení § 6 a následujících vyhlášky č. [177/1996](#) Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (srov. § 151 odst. 2 část věty první za středníkem o. s. ř.). Protože vyhláška č. [484/2000](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů), která upravovala sazby odměny za zastupování účastníka advokátem stanovené paušálně pro řízení v jednom stupni, byla nálezem Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2013 č. [116/2013](#) Sb. dnem 7. 5. 2013 zrušena, měl odvolací soud za této situace určit pro účely náhrady nákladů řízení paušální sazbu odměny pro řízení v jednom stupni s přihlédnutím k povaze a okolnostem projednávané věci a ke složitosti (obtížnosti) právní služby poskytnuté advokátem a podpůrně též k vyhlášce č. [484/2000](#) Sb. (ve znění pozdějších předpisů) [srov. nález Ústavního soudu ze dne 7. 6. 2016 sp. zn. IV. ÚS 3559/15]; tomu odpovídá paušální sazba pro „původní“ řízení v prvním stupni (skončené rozsudkem Okresního soudu Praha-východ ze dne 2. 10. 2014 č. j. 9 C 42/2014-75) ve výši 10 000 Kč, pro „první“ odvolací řízení (skončené usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2015 č. j. 20 Co 118/2015-118) ve výši 10 000 Kč, pro „nové“ řízení v prvním stupni (skončené rozsudkem Okresního soudu Praha-východ ze dne 19. 5. 2016 č. j. 9 C 42/2014-180) ve výši 10 000 Kč a pro „nové“ odvolací řízení (skončené rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 7. 12. 2016 č. j. 20 Co 459/2016-223) také ve výši 10 000 Kč. Kromě takto stanovené odměny za zastupování advokátem spočívají náklady žalobce v řízení u soudu prvního stupně (včetně „prvního“ odvolacího řízení) v soudním poplatku ve výši 5 000 Kč a ve 12 paušálních částkách náhrady výdajů ve výši 300 Kč (srov. § 13 odst. 3 vyhlášky č. [177/1996](#) Sb. ve znění pozdějších předpisů) a v odvolacím řízení v soudním poplatku ve výši 5 000 Kč a ve 4 paušálních částkách náhrady výdajů ve výši 300 Kč.

O procesní společenství účastníků (tzv. subjektivní kumulaci) jde tehdy, vystupuje-li na straně žalobce nebo žalovaného anebo na obou stranách sporu více osob. Nerozlučné společenství více účastníků (§ 91 odst. 2 o. s. ř.) směřuje v občanském soudním řízení k tomu, aby bylo zajištěno, že se rozhodnutí soudu bude vztahovat na všechny účastníky, kteří vystupují na jedné straně, vyžaduje-li to nedílná hmotněprávní povaha předmětu řízení; v řízení o určení nepřípustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě nerozlučnost společenství žalovaných (zástavního věřitele a dražebníka) vyplývá z právní povahy veřejné nedobrovolné dražby a z důsledků, které z vyslovení nepřípustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě vyplývají pro právní vztahy těchto osob, jakož i z toho, že účinek rozhodnutí o žalobě se musí vztahovat na všechny, jejichž práv a povinností se dražba týká, a že závěr o nepřípustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě musí pro všechny, jejichž práv a povinností se týká, vyznít stejně.

Protože odvolací soud rozhodl o náhradě nákladů řízení nesprávně a protože dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o této náhradě rozhodnout, Nejvyšší soud České republiky usnesením odvolacího soudu změnil tak, že žalovaným uložil povinnost zaplatit žalobci společně a nerozdílně na náhradě nákladů řízení 38 600 Kč a na náhradě nákladů odvolacího řízení 16 200 Kč [§ 243d písm. b) o. s. ř.].

O náhradě nákladů dovolacího řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 243c odst. 3 věty první, § 224 odst. 1 a § 142 odst. 2 o. s. ř., neboť žalobce měl v dovolacím řízení převážný neúspěch a žalovaným v dovolacím řízení žádné náklady nevznikly.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Tarifní hodnota](#)
- [Nepoložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU](#)
- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)